No. 126. **1847.**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 3,30; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden, enz.* FRANCO te adresseren aan het Bureau der COURANT.

DONDERDAG 22 APRIL.

AMSTERDAM, 21 April.

Voor Ierland.

Van 19 April, 12 uur des namiddags.

Bedrag der vorige opgave *f* 32110,37½

Een Pastoor en eenige leden der R. K. Gemeente Werfershoef c. a . . . . » 100,—
Van N. N. te D. . . . . . . » 25,—
Heden 21 April is bij de Commissie alhier ingekomen:
Van mej. N. N. een verzegeld pakje met » 5,— *f* 130,—

Totaal *f* 32240,37½

Tot Woensdag 21 April, des middags ten 12 ure.

Het is verwonderlijk, hoe vele onkatholijken, wanneer zij over de Katholijken schrijven, eene zoo groote onkunde aan den dag leggen, dat zij in de oogen van menigeen doorgaat voor kwade trouw. Men kan zich namelijk niet voorstellen, dat lieden, die onder Katholijken wonen, met hen burgers zijn van éénen staat, de pen opnemen om van hen ongerijmde zaken te schrijven, die nooit in de hersenen van eenig Katholijk zijn opgekomen, zonder dat daarvan kwaadwilligheid de drijfveer zoude zijn. Men bedenkt niet, dat de lasteringen en onwaarheden, in vroegere eeuwen, door de passiën gebrouwen, nog door de vooroordeelen worden geleeraard zonder onderzoek aangenomen en verdedigd, omdat men het van jongs af zoo heeft gehoord, en meent, dat het niet anders zijn kan. Dat dit vergeeflijk is in de menigte, zal wel niemand betwijfelen; zij immers is niet in staat, zelve critisch te beoordeelen, wat haar door de vijandige passiën van hunne voorvaderen, of door de onwetendheid hunner herders is op den mouw gespeld. Maar, als mannen van opvoeding en beschaving, aanspraak makende op wetenschappelijke kennis, zich schuldig bevinden aan zulke onwetendheid, dan is daarvan geene verschooning aannemelijk; en zij, die de stoutheid hebben, te schrijven over personen en zaken, die zij, ten minste omdat zij de pen daarover voeren, moesten leeren kennen, blijken te zijn voorzien van eene bovenmate lakenswaardige oppervlakkigheid en loszinnigheid, des te meer verwerpelijk, naar mate zij vraagpunten van meer teederen en gewigtigen aard behandelen. Hunne onkunde draagt dan te regt den naam van kwade trouw; want op hen rust de verpligting, zich in te lichten, alvorens op hunne landgenooten den blaam der lasterlijkste aantijgingen te werpen.

Deze overwegingen kwamen ons in de gedachten toen wij de *Handelsblad's* mengelingen in zijn bijblad van den 12 April lazen, waar het over den »*oorsprong der Paascheijeren*" spreekt.

Als een staaltje van de zorg, welke aan die Mengelingen besteed is, kan het volgende dienen. De schrijver vraagt zich af: »waaraan de gewoonte om Paascheijeren te eten haren oorsprong verschuldigd is;" en hij waagt het kortaf en beslissend te antwoorden: »Zeker aan de Christenen," nadat hij eenige regels te voren had gezegd, dat het aan de Joden is ontleend: »aan de Joden, zoo lezen wij »daar, waren de Paasch-eijeren ook niet onbekend, dewijl »er, zoo wij aan de onderscheidene schrijvers, waaronder »ook Israëlieten, geloof geven, hard gekookte eijeren ver»eischt werden, om hunne Paaschplegtigheden te vieren." Wie zullen het nu zijn? de Joden? of de Christenen? het is een raadsel gebleven; want de schrijver heeft ieder afzonderlijk en bij beurt aangewezen als de instellers van de Paasch-eijeren.

Weet de mengelingen-vervaardiger wat hij schrijft? Of is hij zoozeer in de onderscheidene schrijvers, zoo Christenen als Israëlieten verdiept, dat hij eenige regels lager vergeet, wat hij boven geschreven heeft? Hoe komt het dan, dat hij de Israëlieten niet gedenkt? Was dat om te komen tot eene aantijging tegen de Katholijken, welke zoo valsch is, als zij onwetendheid bij den schrijver verraadt? Ziehier dezelve.

Hij verhaalt, dat in de zoogenoemde (waarom zoogenoemde?) veertigdaagsche vaste, onder de spijzen, waarvan de onthouding bevolen is, behooren de eijeren. Wij laten daar de algemeenheid zijner stelling, welke onjuist is; want niet gedurende de geheele vaste is thans het gebruik der eijeren verboden; het is slechts voor eenige dagen; maar gaan wij onmiddellijk over tot de stelling waaraan zij tot inleiding dient.

Hij zegt dat: »men met het betalen van eene zekere »som gelds, de vrijheid van den priester bekomen kan, »ten einde in de veertigdaagsche vaste het verbod, »om alsdan geene eijeren te mogen eten, te overtre»den." Welk een stijl! En welke denkbeelden!

Stappen wij stijl en onjuistheden over, om kort te zijn, want de verlichte schrijver heeft het talent, om zooveel onwaarheden opeen te stapelen, dat het onmogelijk wordt ze allen op te sommen; men vergunne ons slechts eene aanmerking op het hoofddenkbeeld.

De schrijver weet, dat het verbod van eijeren te eten is ingevoerd door de pausen. Het zij zoo. Maar diende hij dan ook niet, en vooral te weten, dat daarom de pausen ook de magt hebben moeten om het verbod op te heffen, onder zulke voorwaarden als zij zullen noodig oordeelen? Die de wet maakt, kan ze vernietigen. En als de pausen nu goed gevonden hebben, te verklaren, dat het gebruik der eijeren veroorloofd is mits de verbruiker of eene aalmoes geeft, of een bepaald gebed tot God stort, hoe kan zulks dan genoemd worden: *de vrijheid betalen om een gebod te overtreden?* Wij zouden den schrijver raden nog eenigen tijd ter school te gaan, om ten minste naauwkeuriger te leeren lezen, en daarna te leeren denken.

Wij zullen geene aanmerkingen maken over de beleedigingen, welke het *Handelsblad* den katholijken nog toewerpt, als het zich onder anderen vermaakt, met de onthouding der eijeren eene *oude bijgeloovige gewoonte*, en de eijeren *heidensche* te noemen. De man, die het durft bestaan, op zoo onfeilbaren toon, te spreken over zaken, die hij niet kent, behoort te worden gerangschikt onder de klasse dier lieden, die er eene eer in stellen hunne onwetendheid ten schande te maken van de hooggeroemde verlichting onzer eeuw.

Wij zouden over het gansche stuk niet gesproken hebben, als wij niet in het *Handelsblad* van heden het volgende lazen: »Wij zijn geene vrienden van het be»zigen van uitdrukkingen, welke eenige van onze mede»burgers kwetsen kunnen." Het *Handelsblad* spreekt hier de waarheid tegen zijne meening. Hij had voor te zeggen, dat hij niemand wil beleedigen, en zegt slechts, dat hij eenigen niet wil beleedigen. Dat is volkomen waar; want in strijd met zijn aangenomen beginsel, van nooit godsdienstige aangelegenheden te behandelen, gaat er zelden eene week voorbij, zonder dat hij eenige godsdienstige hatelijkheid op rekening van de Katholijken in het algemeen, of eenige achtingswaardigen onder hen te lezen geeft. Is het dan niet eene ondragelijke aanmatiging, in zijnen *Handelblads* stijl te willen verhalen, dat het nooit uitdrukkingen bezigt, die iemand kunnen kwetsen? Wij konden die rodomontade niet laten voorbijgaan, zonder daaraan de verdiende teregtwijzing te geven; want het behoorde zich wat vaker te herinneren, dat een groot gedeelte zijner lezers katholijk zijn; en als het zijn welbegrepen eigenbelang wilde raadplegen, dan zoude het zulks in geen enkel zijner nummers uit het oog verliezen.

Men schrijft ons uit Delft, dat Mgr. Grooff ll. Zondag namiddag aldaar, onder een grooten toevloed van geloovigen, de godsdienst heeft verrigt in de kerk van den wel-eerw. heer pastoor van Brussel. De waardige banneling, die op het punt staat van naar Suriname te vertrekken, heeft eene afscheidsrede gehouden aan de verzamelde Katholijken, welke, gelijk altijd, eenen diepen indruk heeft gemaakt. Mgr. Grooff heeft eene taal, die van het hart tot het hart gaat. En als men gelijk hij, het geluk heeft gehad, van vervolging te lijden voor het geloof, en gansch bezield met den geest van het Christendom, niet zich zelven, maar God zoekt en het heil der zielen, is het dan wel te verwonderen, dat zijne woorden overal het zaad uitwerpen van zegening en godsvrucht, in deugd ontkiemend voor het eeuwig leven? Mgr. Grooff is in onze eeuw een afbeeldsel van wat de Apostelen waren in hunnen tijd; hij, een man van Gods hart, vertrouwende op het woord Gods en de zending, die hem is gegeven, vreezende noch de grooten der aarde, noch de vijanden der kerk; die de eenvoudigheid van harte paart met edele deugden, en het woord spreekt, dat God hem ingeeft. De Katholijken van Delft hebben dit zoo gevoeld, dat de gedachtenis aan Mgr. niet alleen nooit uit hun geheugen zal worden gewischt; maar daarenboven hunne gebeden hem overal zullen volgen, waar de goddelijke Voorzienigheid hem zal gelieven te zenden.

Mgr. Grooff is gisteren in Amsterdam teruggekeerd, om de laatste voorbereidselen tot zijn vertrek te maken, dat zeer nabij is, en denkelijk in de volgende week zal plaats hebben.

Wij vernemen met zekerheid, dat de Koning plan heeft, in de eerste dagen van Mei, Amsterdam te bezoeken.

Er is een prospectus verschenen van een te Nijmegen nieuw op te rigten blad onder den titel van: »*De grondwetsgezinde Batavier: Geldersch Weekblad, over Staat-, Geschied- en Letterkunde.*" Hetzelve zal den 15 Mei verschijnen bij de drukkers en uitgevers Langendam, en Comp. te Nijmegen, en blijkens zijn titel, alle grondwettige vrijheid, en daarenboven grondwets-herziening verdedigen.

Het provisioneel tarief van den Electro-Magnetischen Telegraaf is volgens den *Ned. Stoompost* het volgende:

VOOR GEWOON LETTERSCHRIFT.

Ned. mijlen.	Plaatsen en Afstanden der Tijdingen.	Gewone tijding of vraag. van één tot twintig woorden.	Gewone tijding of vraag. voor ieder twintig teekens meer.	Antwoord daarop. van één tot twintig woorden.	Antwoord daarop. voor ieder twintig woorden meer.
		Cents.	Cents.	Cents.	Cents.
17	Van Amsterd. n. Haarlem.	20	10	15	8
45½	Van Amsterd. n. Leiden.	50	25	35	[illegible]
61	Van Amsterd n. 's Hage.	60	30	40	[illegible]
28½	Van Haarlem n. Leiden.	30	15	20	[illegible]
44	Van Haarlem n. 's Hage.	50	25	35	[illegible]
15½	Van Leiden n. 's Hage.	20	10	15	8

VOOR GEHEIM LETTERSCHRIFT.

Ned. mijlen.	Plaatsen en Afstanden der Tijdingen.	Gewone tijding of vraag. Van één tot twintig teekens. Gl.	C.	Gewone tijding of vraag. voor ieder twintig teekens meer. Gl.	C.	Antwoord daarop. van één tot twintig teekens. Gl.	C.	Antwoord daarop. voor ieder twintig teekens meer. Gl.	C.
17	Van Amsterd. n. Haarlem.	1	00	0	50	0	75	0	4
45½	Van Amsterd n Leiden.	2	50	1	25	1	70	0	90
61	Van Amsterdam n. 's Hage.	3	00	1	50	2	00	1	00
28½	Van Haarlem n. Leiden.	1	50	0	75	1	00	0	50
44	Van Haarlem n. 's Hage.	2	50	1	25	1	70	0	90
15½	Van Leiden n. 's Hage.	1	00	0	50	0	75	0	40

Op het station waar de tijding ontvangen wordt, zal door den station-chef voor de dadelijke verdere expeditie gezorgd worden, onder betaling echter van 10 centen verhooging voor iedere tijding, voor het bezorgen in de stad.

De bezigtiging van de werking der telegrafen is geoorloofd aan de bezoekers, mits betalende 50 centen, waarvoor een toegang-billet aan het stations-bureau kan genomen worden, zonder zoodanig briefje wordt men niet bij de telegrafen toegelaten.

Met veel belangstelling ziet men de buitengewone algemeene vergadering te gemoet, welke de aandeelhouders der Nederlandsche Rijnspoorweg-Maatschappij op den

28 dezer maand te Amsterdam zullen houden. Wat in deze vergadering behandeld zal worden, is ons niet bekend, maar wel, dat de 5de storting welke tegen den 12den April was uitgeschreven door het hoofdbestuur tot nader order is uitgesteld, — dat de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* in zeer ernstige artikelen het vermoeden te kennen geeft, dat bij de Maatschappij het voornemen zoude bestaan, den spoorweg van Utrecht naar Rotterdam zoo mogelijk achterwege te laten, — en dat in een boekje onlangs door eenen Engelschen aandeelhouder geschreven het denkbeeld wordt geöpperd dat de Maatschappij *niet* verpligt is de gegarandeerde intrest van 4½ per cent op de oude obligatiën te betalen, hiertoe als voorwendsel aangevende de te geringe medewerking, welke de maatschappij van regeringswege ondervindt. (*P. O. en Z. C.*)

ZUTPHEN, 19 April. Niettegenstaande Jan ter Linde heden niet ter teregt-zitting verschenen is, heeft intusschen het regtsgeding, in hetwelk hij betrokken is, voortgang gehad. Een groot aantal getuigen is verhoord, waarvan er verscheiden interessante mededeelingen hebben gedaan. Ten half drie ure is de zitting geëindigd; morgen zullen de laatste getuigen worden gehoord en de heer officier van justitie zijn requisitoir doen.

(*Arnh. Ct.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 April. Men zegt dat de heer Martinez de la Rosa, voormalig gezant te Parijs van H. M. de koningin van Spanje, benoemd is tot buitengewoon gezant te Rome.

—Men leest in de *Gazette de Lyon*, dd. 17 April: »Gisteren hebben de geneesheeren alhier consult gehouden, ten einde te bepalen, of de heer O'Connell, ondanks zijn staat van buitengemeene zwakte, zijne reis zou kunnen vervolgen."

— Men heeft zich op de Tuillerien dezer dage hevig verontrust, op de tijding, dat de Keizer van Rusland ziek geworden was, en waarschijnelijk genoodzaakt zou worden zijne voorgestelde reis naar Stuttgard en Parijs te laten varen. Maar depêches van latere dagteekening hebben het berigt aangebragt, dat de Czaar slechts eene ongesteldheid had gehad, door eene gevatte koude veroorzaakt, en dat hij zich binnen kort naar Stuttgard zou op reis begeven. Reeds worden alhier toebereidselen gemaakt om Z. M. den keizer aller Russen te ontvangen.

Officieren van den generalen staf zijn bereids naar Compiègne en Fontainebleau gezonden om te onderzoeken welke van deze twee plaatsen de meeste geschiktheid aanbood voor het houden van een kamp van 3.000 man, die men voor Z. M. zou laten manœvreren. Overigens zullen alle Polen, die te Parijs wonen, tot op 30 mijlen van de hoofdstad verwijderd worden, alwaar zij onder geenerlei voorwensel zullen mogen terugkomen zoolang de Czaar onze hoofdstad met zijne tegenwoordigheid vereert. Eindelijk wordt diegene onzer prinsen aangewezen, wien zal worden gelast, Z. M. te Straatsburg te gemoet te reizen en tot aan de hoofdstad te vergezellen.

— Het *Journal des Débats* breekt eindelijk het voorzigtig stilzwijgen af, dat het zoo lang bewaard heeft over het wetsontwerp van den heer de Salvandy betrekkelijk het middelbaar onderwijs; maar het bepaalt zich bij het geven van eene korte uiteen zetting van het ontwerp, zich voorbehoudende om later de vraagpunten te behandelen, waartoe het aanleiding geeft. Wanneer men over het geheel van het artikel een oordeel zou vellen, dan zou het duidelijk voorkomen, dat het blad met leede oogen aanziet, dat de heer de Salvandy alle magt der universiteit aan zijne zijde zocht over te brengen. Heeft het *Journal* levendige sympathiën voor het monopolie van den staat, het heeft er nog vuriger voor het universiteits-monopolie. De heer de Salvandy is er dus ingeslaagd om iedereen ontevreden te maken, tot het *Journal des Débats* er onder begrepen. De *Presse* alleen houdt zich goed; d. i. de *Presse* vergenoegt zich steeds met te zwijgen. Dat blad zal echter vroeg of laat en tegen wil en dank genoodzaakt worden, zijne gevoelens te uiten.

— Tijdingen uit Algiers, langs een buitengewonen weg aangebragt, maken melding van het gevangen nemen van Bou-Maza. Het is die beruchte scherif, die den opstand ontstak, welke zich in 1845 over geheel Algerië verspreidde, en waarin Abd-el-Kader slechts eene tweede rol speelde. Hij is even hinderlijk aan Frankrijk als de emir zelf, die hem als eenen mededinger vreesde, nadat hij beducht was geweest van in zijn persoon den Antichrist der muzelmans te zien verschijnen; en die naar men verzekert, op het laatst gepoogd had, hem te doen vermoorden. Na een geheel jaar lang onder de zuidelijke stammen te hebben rond gezworven, was hij in Dahra gekomen, alwaar zijne tegenwoordigheid misschien al spoedig de dweepzucht der Kabylsche berghewoners zou hebben opgewekt. Hij is den kolonel Saint-Arnauld in handen gevallen.

»Die gevangenneming, zegt het *Journal des Débats*, is van een zeer groot gewigt. Met de ten onder brenging van Ben-Salem, zal zij eene gewigtige bladzijde beslaan in de geschiedenis van ons gebied in Afrika. Men zegt, dat Bou-Maza naar Parijs zal opgezonden worden.

Is het echter wel zeker, dat hij de ware Bou-Maza is? Er zijn honderde personen in Algerië, die zich met dien naam opschikken, en die men reeds meermalen met den echten Bou-Maza heeft verward. Het zou inderdaad curieus zijn, indien men later eene vergissing ontdekte!

— Men verzekert, dat alhier onrustbarende tijdingen uit Egypte zijn ontvangen. Er zou namelijk sprake zijn van een aanstaanden oorlog tusschen Mehemed-Ali en Oubié, een der magtigste vorsten van Abyssinië. Een der generaals van Oubié heeft, zegt men, bevel ontvangen om Sennaar te overmeesteren. Deze tijdingen zijn te Alexandrië door een buitengewoon koerier aangebragt.

MADRID, 13 April. Men verzekert, dat de geschillen, die tusschen het Spaansch gouvernement en den H. Stoel gerezen zijn, weldra tot eene bevredigende eindschikking zullen leiden. Een Pausselijke nuntius wordt alhier verwacht ter regeling dezer hoogst belangrijke aangelegenheden.

ENGELAND.

LONDEN, 17 April. Verbazend is de voortgang van het katholicisme in Engeland en Schotland. Het aantal Katholijken bedraagt thans 3,380,000; zij bezitten meer dan 600 kerken, die in fraaiheid en trotsche bouworde wedijveren met de schoonste tempels der middel-eeuwen. Londen bevat 350,000 katholijken en men berekent het aantal bekeeringen, die jaarlijks alhier plaats hebben, op duizend personen.

— De *Standard* verzekert, volgens zijn correspondent van Lissabon, dat de tusschenkomst van Engeland geen ander doel zal hebben dan om aan de Koningin alle bescherming te verleenen, maar dat zij zich niet zal verzetten tegen eene beweging, waarmede eene eenvoudige verandering van het bestuur zou beoogd worden, zonder de regerende dynastie te bedreigen.

Dezelfde brief zegt, dat de meest verontrustende geruchten wegens de zaak der Koningin te Lissabon in omloop waren, en dat de bewegingen van onderscheidene corpsen opstandelingen in de rigting der hoofdstad, de Koningsgezinden met schrik hadden vervuld.

Van eene andere zijde zegt men, dat een der beambten der Spaansche ambassade te Lissabon, te Madrid depêches heeft aangebragt, waarin eene gewapende tusschenkomst van Koningin Isabella wordt verzocht.

— De *Times* bevat berigten van Lissabon tot den 10 April. Zij behelzen de tijding, dat graaf Tojal zich uit naam der Koningin en haar gouvernement naar Sir Hamilton Seymour en den admiraal Parker heeft begeven, die het Britsch eskader ter beschikking van H. M. gesteld, en beloofd hebben, dat de equipages voet aan wal zouden zetten zoodra zij zulks zou begeeren, ten einde haar en haren troon te beschermen. Die interventie, zegt de *Times*, zal het vraagstuk beslissen. De eenige reden, die tot deze aanvraag heeft aanleiding gegeven, was de werkeloosheid van de generaals der Koningin in Alentejo.

Tot op het oogenblik van die belangrijke aanvrage bleef dezelfde onverklaarbare lusteloosheid heerschen. Het geld was schaarsch en de generaals der Koningin bleven op alle punten zonder iets uit te rigten. De opstandelingen legden bijna geene grootere geestkracht aan den dag; en het was duidelijk te zien, dat de beide partijen in Portugal elkander niet konden ten onder brengen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 16 April. Het schijnt zeker, dat het handelstractaat tusschen Engeland en Pruissen niet zal hernieuwd worden uithoofde van de vertogen, daartegen gedaan door de onderscheidene staten van het Zollverein. Het kabinet van Berlijn heeft, zegt men, nog kort geleden depêches betrekkelijk deze aangelegenheid naar Londen opgezonden.

— De *Allgem. Preuss. Zeitung* bevat eene koninklijke boodschap aan den vereenigden landdag, ter zake van eene door den staat te sluiten leening, tot het aanleggen van den grooten ooster-spoorweg van Berlijn naar Koningsbergen en Dantzig, vergezeld van eene uitvoerige memorie des ministers van finantiën; voor dien weg zal uiterlijk 26,590,000 thalers benoodigd zijn.

— De tijdingen uit deze hoofdstad worden van dag tot dag meer belangrijk. Hetgeen gemakkelijk te voorzien is, gebeurt. Het gouvernement, of liever gezegd de Koning is buiten zijn kring gegaan. De vergunningen, die hij aan zijn volk heeft verleend, zijn wel verre van iedereen te hebben bevredigd, en de vereenigde landdag slaat bepaaldelijk den weg der oppositie in. Onderscheidene zinsneden in de troonrede hebben een hevig misnoegen verwekt bij een groot gedeelte der afgevaardigden, en de *Kölln. Zeitung* verklaart zelfs, dat die van de Provincie Oud-Pruisen na de openings-rede Berlijn onmiddellijk hebben willen verlaten. Desniettemin zijn zij er gebleven, doch met het voornemen om de inzigten der regering met kracht te bestrijden

Men weet, dat de landdag zijn gevoelen heeft uitgebragt ten voordeele van een adres in antwoord op de troonrede. De commissie belast met het ontwerp daartoe uit te werken, bestond uit achttien leden, benoemd door den maarsch[alk] van den landdag, die, gelijk men gemakkelijk kan bevroeden, dezen arbeid heeft opgedragen aan afgevaardigden tot [de] radicale partij behoorende. In weerwil van dit alles, [is] het ontwerp van het adres, dat om zoo te zeggen van het begin tot het einde een oppositie-werk is, met algemeene stemmen aangenomen. Het lijdt geen twijfel [of] de landdag zal zich daarmede insgelijks vereenigen; ten minste het is zeker, dat het ontwerp met eene groote meerderheid zal worden goedgestemd.

Ziehier volgens de *Indépendance*, den woordelijken inhoud van het adres-ontwerp:

»Zeer genadige Heer en Koning!

»Uwe Majesteit heeft van hare troons-beklimming af onophoudelijk gewerkt aan de ontwikkeling van het leven der natie, en het land geniet met dankbaarheid de voordeelen, welke het gevolg zijn van de levendige belangstelling, die het volk bezielt voor de zaken des lands. Een nieuwe en verhevener werkkring is voor die belangstelling geopend. De behoefte erkennende van een vertegenwoordigend orgaan, waaraan de geheele natie deel heeft en van deszelfs nut voor de eenheid van den staat, heeft het U. M. behaagd, de stenden van alle provincien in een vereenigden landdag bijeen te roepen. U. M. heeft door haar vrijwillig en waarlijk koninklijk besluit eene groote schrede gedaan, en wij kwijten ons van een eersten en heiligen pligt door aan den voet van den troon de verklaring af te leggen van de erkentelijkheid van een getrouw volk en van onze onveranderlijke gehechtheid aan den persoon van U. M. en aan haar koninklijk huis.

»Het vaderland wordt grooter door den verheven geest zijner vorsten en door de magt van het openbaar gevoelen, en de toekomstige welvaart is gegrond op deze eenheid van gevoelen. Zij heeft zich op nieuw geopenbaard door deze gebeurtenis, welke U. M. in den open brief van 3 Februarij dezes jaars aankondigt te willen verwezenlijken als gegrond op de wetten, gegeven door Z. M. den thans overleden koning, en waaraan het volk gehecht is als aan een vaderlijk erfgoed, dat het ridderlijk verkregen heeft tot loon van zijne trouw in den strijd.

»Daar U. M. het voorbehoud, in de wet van 5 Junij 1823 uitgedrukt, verwezentlijkt, en den naam van vereenigden Landdag gegeven heeft aan de vergadering, die in bovengenoemde wet de algemeene vergadering der stenden, en in de wet van 17 Januarij 1820, vergadering der rijks-stenden genoemd wordt, zijn de op de voornoemde, en op andere voorafgegane wetten gegronde regten op deze laatsten overgegaan. Het besluit van 17 Januarij 1820 legt de autoriteit, belast met het beheer der openbare schuld, de verpligting op, van ieder jaar aan de vergadering der stenden van het koningrijk rekening te doen, en geeft aan dezelve alzoo de verzekering, van op bepaalde tijden te worden bijeengeroepen; iets hetwelk de voornaamste voorwaarde uitmaakt van handelingen, die ten nutte zullen gedijen.

»Dezelfde wet stelt onder de mede-waarborg der rijks-stenden niet alleen de leenigen, onder welke het geheel vermogen des rijks verpand is of die bestemd zijn voor de behoeften, die de vrede eischt, maar bovendien elke nieuwe leening, die de staat genoodzaakt mogt zijn te sluiten tot verzekering van zijn eigen bestaan, of met het doel om de algemeene welvaart te doen toenemen. Nu eischt de waarborg der staatsschulden de naauwkeurige kennis van den finantieelen toestand des lands en van den staat van den nationalen rijkdom, en derhalve om deze laatste beweegreden, maakt de medewerking der stenden, wanneer het aankomt op de beschikking over de domeinen, die niet begrepen zijn in de wets-bepalingen van 17 Januarij 1820, een gedeelte uit der bevoegdheid, die hun van regtswege toekomt.

»De wet van 5 Junij 1823 bepaalt bovendien, dat zoolang er geene algemeene stenden-vergaderingen plaats hebben, de ontwerpen van wet, die eene algemeene strekking hebben, aan de provinciale stenden onderworpen zullen worden. Voortaan heeft deze bepaling opgehouden van kracht te zijn door de daarstelling van den vereenigden landdag, zoodat de raad van dezen noodig is voor alle algemeene wetten, die ten doel hebben veranderingen te brengen in de regten van personen of eigendommen of in het belasting-stelsel, en niet zou kunnen vervangen worden door den raad der provinciale stenden of der vereenigde committés.

»Zeer genadige Heer en Koning!

»Wij vereeren, zoo als het aan getrouwe onderdanen betaamt, het woord van onzen koninklijken meester, zelfs dan, wanneer het ons droevig treft, en onze eerbied houdt ons terug van elke oordeel-velling over de troonrede. Wij bepalen ons om de woorden van U. M. te herinneren, dat de wet van 17 Januarij 1820 betreffende de staats-schulden, in haar nog niet ten uitvoer gelegd gedeelte, aan de stenden regten geeft, die niet uitgeoefend, en pligten oplegt, die niet vervuld zouden kunnen worden door de provinciale vergaderingen noch door de committés. Ook wij zouden niet kunnen erkennen, dat de vereenigde Landdag wettiglijk door andere vertegenwoordigende ligchamen zou kunnen vervangen worden in de bevoegdheid, die denzelven als vergadering

ijks-stenden toekomt; noch wat het sluiten van lee- betreft, dat de mede-waarborg van den ver- en landdag zou kunnen vervangen worden door de werking van dergelijke vertegenwoordigende ligchamen. hoorzamende aan de oproeping van U. M. en op punt om onze werkzaamheden aan te vangen, ach- wij ons in ons geweten verpligt om deze eerbie- verklaring aan den voet des troons neder te leggen; binde de regten der stenden voor krenking te vrij- n. Wij vestigen met betrouwen onzen blik op den edigen Vorst, die ons, in zijne wijsheid, rondom vergaderd heeft, opdat de magt van de kroon zich onwrikbaren grond verbinde met de krachtdadige en werking der stenden. U. M. zelve heeft het regt aan- , als moetende deze dien hechten grondslag uitmaken, heeft dit koninklijk woord gesproken: »*Dat de waar- tusschen ons heersche!* Wij bedenken met vreugde, vertrouwen, dat het gebouw van de toekomst des lands, op zulke grondslagen opgetrokken, zich im- schooner zal verheffen. Dan zal de magt van de op hechte grondslagen rusten, want zij zal inge- d zijn in de zedelijke overtuiging der natie; dan het Pruissische volk een werkkring ter ontwikkeling , beschut tegen de maatschappelijke gevaren den tegenwoordigen tijd. Gezegend met een sterk schaal bestuur, zal het de weldaden genieten van openbaar, vrij, en alle klassen der bevolking ver- kend leven, en met liefde en trouw rondom zijn lijk opperhoofd geschaard, zal het voorwaarts stre- ter verwerkelijking van de hooge bedoelingen, waar- de Voorzienigheid de Pruissische monarchie, en daar het geheele Duitsche vaderland geroepen heeft. Wij zijn met den diepsten eerbied

»van Uwe Majesteit,

»*De zeer getrouwe stenden, vergaderd in den algemeenen Landdag.*"

t valt niet moeijelijk, op te merken, dat de koning t ontwerp persoonlijk tot partij wordt gesteld. Niets ok natuurlijker. Daar de koning, in zijne troon- alles in zich zelf verpersoonlijkt heeft, moest de dag ook noodwendig tot hem alleen het woord rig- Men zegt overigens, dat de troonrede uitsluitend werk is van Z. M. Zelfs verzekert men, dat de ters daarvan voor de opening van den Landdag is onvolledig kennis hebben gedragen.

ambtenaren zijn, naar het schijnt, juist diegenen, e zich het meest door hunnen oppositie-geest onder- den. De leden van den ridderstand blijven e niet ten achteren. Wanneer zij zich aansluiten de afgevaardigden der steden en gemeenten, dan is zeker, dat zij eene gewigtige meerderheid zullen stellen, die aan het gouvernement de grootste on- genheden zou kunnen berokkenen.

Hoe het ook zij, de strijd is geopend. Wij weten welke wijze hij begint, maar niemand is in staat om eggen, hoe hij zal eindigen. Echter is het voor een zienden blik duidelijk te ontwaren, dat Pruissen gewaagd heeft op eenen weg, waaruit het niet zal en dan na het doorstaan van hevige en langdurige bevingen. De stroom is losgelaten; wáár en wanneer in zijne vaart worden gestuit?

MUNCHEN, 14 April. Voor eenige dagen wekt hier klein geschrift, onder een verbloemden naam uit- ven, eenig opzien; het heet: »Vaderlandslievende houwingen ten gevolge van den Munchener vasten- , door Justus Steinbühl. Het bespreekt menig vraag- betreffende de laatste gebeurtenissen met veel dui- heid en scherpzinnigheid, en tevens met ernst- en righeid. Het eerste gedeelte van het werk, het- door een Katholijk geschreven is, geeft eene ver- g van het woord »Ultramontanismus." Het is te chen, dat dit werk ook in hoogere kringen moge nomen worden, daar het het uitvloeisel is van de van eenen man, die zoowel door zijne kunde als geleerde, als wegens zijne werkzaamheid in het maat- ppelijk leven zich de algemeene achting verworven heeft.

Het Turksch ministerie heeft de bemiddeling van Oos- rijk aangenomen ter regeling van het geschil met enland. De *Augsb. Ztg.* van 13 April wil weten, de conferentiën der vijf groote mogendheden aan- de deze questie te Weenen zullen plaats hebben, mits de gemoederen te Constantinopel te zeer opge- den zijn om aan eene kalme beraadslaging over deze gelegenheid te kunnen denken. Men zegt, dat de tegenwoordigers der vijf groote mogendheden te Wee- n deswege reeds de noodige bevelen ontvangen heb- n. Men zou dus, naar luid van dat berigt, eene min meer spoedige eindschikking kunnen verwachten.

De *Times* van zijnen kant geeft te kennen, dat het ministerie Colettis zich insgelijks met eer uit de crisis redden, waarin het door de van wege Engeland ge- e aanvrage tot rente-betaling van de Grieksche schuld gebragt. Men gelooft, dat het der Grieksche rege- g gelukken zal, de door Groot-Brittanje gevraagde dsom te betalen.

De *Augsb. Zeitung* van den 15 April bevat daaren- tegen brieven uit Constantinopel van den 31 Maart, en van de Turksche grenzen dd. 8 April, waarin wordt gemeld, dat de Porte alle diplomatische betrekkingen met den Griekschen zaakgelastigde, den heer Argyropolus, heeft afgebroken, zonder hem nogtans zijne paspoorten te doen toekomen.

De laatste tijdingen bevestigen volkomen de berigten dezer brieven. Het schijnt thans zeker, dat de Porte haar ultimatum niet heeft ingetrokken. De Fransche gezant had voorgesteld de zaak aan de beslissing van eene Europesche mogendheid te onderwerpen en de vertegenwoordigers van Oostenrijk en Pruissen hadden dat voorstel ondersteund. Maar de gezanten van Engeland en Rusland hadden verklaard, dat zij zich gedragen zouden ingevolge de instructiën, die zij nog van hunne gouvernementen wachtende waren. Intusschen was de 1 April aangebroken, zijnde de eerste dag na het door de Porte verleende uitstel, zoodat de diplomatieke betrekkingen tusschen de beide landen alstoen onmiddellijk hebben opgehouden.

BELGIE.

BRUSSEL, 20 April. Men leest in de *Gazette de Liége:* »Gisteren heeft de eerw. P. Lacordaire zijne afscheidsrede gehouden te midden van de algemeene ontroering der menigte, die zoo talrijk was opgekomen, dat men nog nooit onze ruime hoofdkerk zoo vol geloovigen gezien heeft. De beroemde Dominikaan heeft twee maanden in ons midden vertoefd.

»Pater Lacordaire, een zoo verheven redenaar op den kansel, een zoo levendig, scherp, beknopt en overtuigend controversist in het collegie van wedstrijd, is in de wereld een mensch van zachte zeden, die nu eens geestige, dan weder diepzinnige, doch immer beminnelijken gesprekken voert; hij heeft zich dus voor allen tot alles weten te maken; hij heeft de kunst verstaan, van zich door allen te doen liefhebben, en aller harten te winnen.

»De Luiksche universiteit, voor het eerst gebruik makende van een voorregt, dat zij wettiglijk bezit, heeft gewild, dat P. Lacordaire voortaan ook tot haar getal zou behooren; zij heeft hem met den graad van Doctor honorair begiftigd.

»Eindelijk hebben de inwoners van Luik, als een blijk hunner erkentelijkheid en bewondering, besloten, dat een portret van P. Lacordaire, uitgevoerd door een onzer bekwaamste schilders, voortaan in het bisschoppelijk paleis zou worden geplaatst.

»Maar van alle blijken van sympathie is er welligt geen, dat den beroemden Dominikaner meer zal hebben getroffen, dan dat, hetwelk hij van de jongelingen der universiteit heeft ontvangen.

»Wij zijn er van overtuigd, dat de oogenblikken, die P. Lacordaire in het midden van de jongelingschap onzer universiteit heeft doorgebragt, onder de aangenaamste herinneringen zijns levens en van zijn apostelambt zullen geteld worden.

»Voor ons allen, was de zoon van den H. Dominicus een vriend, een leidsman, een stadgenoot geworden; het laat zich dus denken hoe groot de aandoening was van de toehoorders en van den redenaar gedurende de afscheids-rede.

»Na de predicatie heeft P. Lacordaire in de bisschoppelijke woning onderscheidene deputatiën ontvangen. Het genootschap van den H. Vincentius a Paulo heeft gemeend, zich *en corps* naar den beroemden Dominikaner te moeten begeven om in naam der armen, dengenen te bedanken, die, zoowel bij zijne aankomst als bij zijn vertrek, aan de armen zulke overvloedige liefdegaven heeft verschaft.

»Eene andere deputatie, zamengesteld uit de notabele ingezetenen der stad, heeft evenzeer P. Lacordaire haren dank betuigd in naam der Luiksche bevolking. De heer Petit, raadsheer bij het hof van appèl nam het woord en eindigde zijne aanspraak met deze woorden:

»Gij hebt wel willen zeggen Zeer Eerw. Pater, dat de Luikenaars altijd eene plaats in uw hart zouden behouden. Welke waarde zij ook aan dit bewijs van toegenegenheid hechten, zou toch niets zoozeer hunne droefheid kunnen matigen, dan indien zij met eenigen grond konden vertrouwen, dat zij dit plegtig afscheid door de hoop op een gelukkig wederzien zullen kunnen vervangen."

»Wij deelen met geheel de stad Luik in deze laatste hoop."

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

BEVALLEN (14 April): M. W. Schuurman, geb. Cornets de Groot, Z. — (18 April): A. J. Nieuwkerk, geb. Posthumus, Z. — E. Rieckelmann., geb. Hoffman, D.

OVERLEDEN (16 April): A. C. R. Wiselius. — (17 April): C. C. Bierman, D. 8 m. — J. M. P. Broekhuijzen, D. 8 j. — S. J. Mastenbroeke, 29 j. — (18 April): M. C. Booij, 81 j. — H. C. B. Scholte, Z. 5 m. — (19 April): 't Kindje van H. Hissink, 8 d.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 21 April.

Tarwe 130 ℔ Staaalsunder *f* 520; 125 ℔ b. Pools *f* 495; 131 ℔ Zweedsche *f* 525 entr.; 136 ℔ p. n. Vriessche *f* 530; 120 ℔ o. Rijn *f* 450; 122 ℔ o. B. Poolsche *f* 484 cons.

Rogge 126 ℔ Amerik. *f* 415, in ent.; 118 ℔ Petersb. *f* 386, in cons.

Garst 113 ℔ o. Deensche *f* 315.

Boekweit 118 ℔ n. Holst. *f* 290; 111 ℔ j. dito *f* 240; 120 ℔ Amerik. *f* 300.

Op 9 vaten dadelijk in April 70, 69½; Sept. en Oct. 63½. *Lijnzaad* een doen. Odessa 112/13 ℔ *f* 350. *Raapolie* per 6/w. *f* 37½; Vliegend 36½; primo Mei 35½, ⅝; Sept. 35½; Oct. 35½, ¾; Nov. 35½, ¾; Dec. 35⅝. *Lijnolie* per 6/w. *f* 32¼; Vliegend 31⅝. *Hennipolie* per 6/w. *f* 34. Vliegend 33. *Raapkoeken* 1040 *f* 79 à 82. *Lijnkoeken* harde 10¼ 11, 13.

De aan-, uit- en doorvoer van levensmiddelen te Amsterdam, van 12 tot en met 17 April, zijn geweest als volgt:

Aanvoer:

Rogge, Bremerhaven L. 23; Hamburg L. 113, 13 M.; Odessa L. 453; Bremen L. 52, 25 M., 23 K.; Koppenhagen L. 37; te zamen L. 679, 8 M., 23 K. — Tarwe, Nyfeld L. 33; Hamburg L 65, 16 M; Bremen L. 20, 15 M.; Varellerzijl L. 28; Dantzig L 7, 15 M.; Weenen L. 2, 15 M.; te zamen L. 137, 1 M. — Boekweit, Utersen L. 36, 25 M.; Fredricia L. 55; Weenen L. 8; te zamen L. 99; 25 M. — Garst, Middelfarst L. 67. — Aardappelen, Drontheim 4 M. — Rijst, Batavia 39536 ℔

Uitvoer naar den Rijn:

Tarwe L 11, 23 M. 50 K. — Erwten L. 5, 20 M. — Boonen L. 8.

Doorvoer naar den Rijn:

Rogge L. 763, 24 M., 23 K. — Tarwe L. 392, 10 M. — Garst L. 50. — Boekweit L. 20, 4 M. — Erwten L. 12.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

20 APRIL.			gebl.	21 APRIL		gebl.
NEDERL. Werkel. Sch. à	2½	pCt.	58½	58½	à 58 9/16	58 9/16
Dito Dito	3	»	70⅝	70 11/16	70⅝	
Dito Dito op resc.	3	»	70 11/16	70⅞		
Dito Dito	4	»	90½	90⅝	90⅜	90 7/16
O. I. Leening	4	»	90½	90⅝		
Amortis. Syndic.	4½	»				
Dito Dito	3½	»	88	88		
Handel-Maatschappij	4½	»	172⅞	172⅞	[illegible]	[illegible]
Haarlemmermeer	5	»				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	»	105	105		
Aand. Holl. S. M.		»				
BELGIE	4½	»				
Dito	2½	»				
Dito bij Rotschild	2½	»				
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»		18¼		
Dito bij Dito onb. st.	5	»	18¼	17 11/16	18 5/16	
Dito	3	»	37½			
Dito Binnenl. à 6 m	3	»	30 5/16	30¼	30⅜	[illegible]
Coupons Ardoins		»	16⅞	16⅞	17	
Passive		»	5⅝	5⅝		
Deferred		»				
Fransche Uitgest.		»	5 1/16	[illegible]		
PORTUGAL, te Londen	3	»	38¼	[illegible]		
Dito Dito	4	»	37⅝	[illegible]	37⅝	37⅝
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»	33⅛	33		
RUSL. Ob. H. 1798 en 1816	5	»	105	105		
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	104¼	104⅜		
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»	97⅞	97⅞		
Dito bij Hope	4	»	88¼	88¼		
Dito bij Stieglitz en C°.	5	»	88⅝	88⅝		
Cert. te Hamburg	5	»				
Inschrijving in Assignat.	6	»		68		
Cert. van Dito	6	»		69⅝		
POLEN, Certific.	4	»				
Dito Aand. met Loten fl 300		*f*				
Dito Dito fl 500		»	145½			
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt.				
Dito	5	»				
Dito Bank-Actiën				4 7/16	4½	

Oostenrijk, Met. 5 pCt. 103⅞, 104; dito 2½ pCt. [illegible]; Oblig. bij Goll en C°. 5 pCt. 102¼; N. Aand. met Lot. *f* 360; Braz. 5 pCt. 87½; Mexico 20, ¼; Peru 23¼, ½, ½; Ecuad. 2 7/16.

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt., Proleng. 3 pCt. Wissel-Disconto 4 pCt.

ANTWERPEN, 19 April. Kerkelijke Staat. Oblig. 1832 à 1833 5 pCt. 100⅛. Certific. 1844, 5 pCt. 96⅛.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg 35½; Zigt dito 35 13/16; 2/m. Londen 11 95; Zigt Londen 12.07½; 3/m. Lisbon. 42½; 3/m. [illegible] 43¼; 2/m. Petersb. 1.90½.

MENGELWERK.

A-PROPOS VAN BEWAARSCHOLEN (1).

Wij besloten onze laatste mededeelingen betreffende de zoo belangrijke stichtingen ten behoeve der handwerkende klasse, met de vermelding van het plan, daaraan, behalve de economische keukens en de ziekenzalen, ook eene gemengde bewaarschool toe te voegen. Het is niet twijfelachtig, welke meening een opregt Katholijk daaromtrent zal koesteren.

Indien hij toch het onderwijs in de gemengde scholen daarom vooral zoo zeer veroordeelt, omdat daar aan het onderwijs alle positief beginsel ontbreekt; omdat daar de onderwijzer beheerscht en belemmerd wordt door de vrees iets aanstootelijks voor de belijders van de eene of de andere belijdenis te zeggen, in plaats dat hem de zucht drijft, zijnen jeugdigen leerlingen met die nuttige kennissen, welke hunnen geest zullen ontwikkelen, ook zulke *beginselen* in te prenten, welke het gemoed zullen vormen en den wil bepalen ten goede; indien daarom voornamelijk door al degenen, welke een vasten gods-

(1) Zie ons N°. 122, 124.

dienstigen grondslag voor de ontwikkeling en vorming der kinderlijke vermogens noodzakelijk achten, afzonderlijke scholen gevorderd worden; op de verwezenlijking der plegtig toegezegde vrijheid van onderwijs wordt aangedrongen, — hoe nadrukkelijk zal hij dan niet gemengde bewaarscholen veroordeelen, daar oneindig dringender nog de gevaren zijn, welke de kindschheid bedreigen, wanneer zelfs de eerste indrukken, welke zij in de bewaarschool zal ontvangen, geen enkel kenmerk zullen dragen van een positief godsdienstig beginsel; wanneer haar daar reeds datgene onthouden wordt, wat meestal beslissend is voor het geheel volgend leven. Wat doet de bewaarschool? Zij neemt het kind in zijne prilste jeugd, in dien leeftijd, waarin het op moeders knie gezeten, aan moeder's knieën dartelende, door hare stem het eerst ingewijd wordt in de verhevene, maar zoo eenvoudige geheimenissen der eeuwige waarheid; in dien leeftijd, waarin moeder's liefkozingen het eerst wederliefde wekken in het kinderlijk gemoed, en dit tot zachtheid en welwillendheid stemmen; in dien leeftijd, waarin moeder's voorbeeld zoo bijzonderlijk de rigting bepaalt, waarin het kind in het vervolg zich zal bewegen. Wat behoort derhalve de bewaarschool te doen? Zij ontvangt het kind in den leeftijd, waarop de moederlijke stem, de moederlijke liefkozingen, het moederlijk voorbeeld een zoo beslissenden invloed oefenen, en behooren te oefenen; zij vervulle dus de taak der moeder, zij trede in de plaats der moeder, en oefene denzelfden invloed op het kind, dien moeder's stem, moeder's liefkozingen, moeder's voorbeeld had op de kinderlijke ziel. Is echter eene gemengde bewaarschool bij magte die taak te kunnen vervullen, dien invloed te kunnen oefenen? Het antwoord ligt voor de hand. Het moederlijk woord is zacht, maar stellig en beslissend, het hoogst verhevene behandelende met eene eenvoudigheid, zoodat het als van zelve ingang vindt bij het kind, en dit er gemeenzaam mede wordt; de gemengde school daarentegen mag niets stelligs, niets beslissends betreffende het hoogst verhevene hebben; zij moet zich vergenoegen den kinderen *algemeene* indrukken te geven, — algemeene indrukken, die, volgens het beruchte woord van Siegenbeck, hen slechts »voor het Christendom zullen *openen en vatbaar maken*," maar die, om hunne algemeenheid, bij hen van geenerlei werking kunnen zijn. Wij spreken niet van de liefkozingen der moeder; wie zou het moederhart kunnen vervangen; maar de vraag is desniettemin geoorloofd, of bij de onderwijzeressen eener gemengde bewaarschool zulk eene objectiviteit, met andere woorden, of bij haar zulk een mate van onverschilligheid te veronderstellen is, dat haar hart niet eenigzins naar de kinderen der zinsverwandten zal overhellen? En wat, eindelijk, het moederlijk voorbeeld betreft — hoe zou eene gemengde bewaarschool daarvoor in de plaats kunnen treden? De gemengde bewaarschool kan dit onmogelijk vervangen, ja, wat nog erger is, de gemengde bewaarschool zal voorbeelden stellen, van geheel ongelijken aard, dan die der moeder, en daardoor het nog zoozeer wankelende kind noodzakelijk aan de bitterste twijfelingen en onzekerheden bloot stellen. Wij kunnen deze uitspraak niet met vele bewijzen staven; daar is echter een bewijs te geven, zoo afdoende, dat men veilig ons de mededeeling van meerdere bewijzen zal kunnen schenken. Denkt u een biddend kind; niemand, die het bidden des kinds overtollig acht; geene bewaarschool dan ook, waar het wordt achtergelaten. Maar hoe ziet nu het katholijk kind zijne moeder bidden; hoe bidt het-zelf op den schoot zijner moeder? »Het gebed is eene zamenspraak met God, waardoor wij aan God de begeerten onzer harten te kennen geven," zoo leert de Catechismus. Tot God sprekende voegt ons de diepste eerbied; zoo ziet het kind zijne biddende moeder de knieën buigen, en haar voorbeeld volgende, knielt het naast haar neder. Moeder maakt het teeken des kruises; het kind bootst het na, en dan treden zij »in zamenspraak met God." Hoe, daarentegen, ziet het katholijk kind bidden op de gemengde school? Het ontwaart daar, aanvankelijk met een ligt gevoel van bevreemding, dat men bij het gebed in de gewone houding blijft, waarin men was; men blijft zittende, staande; men buigt de knieën niet; gewoonlijk ziet het dat andere kindertjes de handen daarbij zamenvouwen(?) maar van het teeken des kruises, zonder hetwelk te huis geen gebed begonnen wordt, verneemt het in de gemengde bewaarschool niets. Wel verre dus dat de gemengde bewaarschool, bij het gebed, bij die hooge handeling des Christen, in de plaats treedt der moeder, geeft het daarbij aan het kind een gansch verschillend voorbeeld; en dat gansch verschillend voorbeeld heeft de ernstigste gevolgen. De kinderlijke leeftijd heeft eene eigenaardige logica; hij is niet traag in het maken van gevolgtrekkingen uit de feiten, welke zijn oog treffen, en van eene halstarrige vasthoudendheid aan die gevolgtrekkingen. Te huis moet ik zóó bidden; in de school zóó, denkt het kind; ergo, concludeert het, een van beiden, moeder's wijze van bidden, of jufvrouw's wijze van bidden deugt niet; en daar het kind schier den ganschen dag in de school doorbrengt, zal het meestentijds concluderen, dat jufvrouw's wijze van bidden den voorkeur verdient boven die van moeder. Wij hebben de mogelijkheid dier gevolgtrekking slechts aan te geven, om te doen gevoelen hoezeer daardoor de ouderlijke invloed bemoeijelijkt, welke aanleiding daardoor aan het kind gegeven zal worden tot den betreurenswaardigsten tegenstand.

En nu spreken wij nog maar van eene gemengde bewaarschool in het algemeen, en gelooven wij het voor uitgemaakt te mogen houden, dat zulk eene bewaarschool niet kan zijn, wat zij behoort te wezen: de plaatsvervangster, de vertegenwoordigster der moederlijke zorgen en liefde; maar nu weder terugblikkende naar het doel van het genootschap, aan de leden van welks bestuur meer dan waarschijnlijk een beteekenenden invloed op de ontworpene gemengde bewaarschool zal worden toegekend — hebben wij dan geene groote reden tot bezorgdheid, Katholijken, voor de kinderen der onzen, wegens den invloed, waaraan zij zullen zijn blootgesteld? Geen opregt Katholijk, die daarvan niet ten innigste zou overtuigd zijn; geen opregt Katholijk, die de kinderen der onzen aan dien invloed kan blootgesteld wenschen; geen opregt Katholijk, die niet liever het gansche plan ten behoeve der handwerkende klasse in duigen zag vallen, dan in de zielen van de kinderen der onzen zoo vele zaden van twijfeling en onzekerheid geworpen te zien.

Zou echter de ontworpene inrigting niet op een voet te vestigen zijn, dat ook wij, Katholijken, daaraan onze onvoorwaardelijke goedkeuring kunnen schenken? Wij meenen dit bevestigend te mogen beantwoorden, en verdagen dat antwoord tot ons volgend N°. R.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 19 April, in het O. Z. Heeren Logement.

No 1. Een Huis, Achterhuis en Erve, Waal, No. 2664; *f* 6800, — *f* 1200, J. Helt.

2. Een Huis en Erve, O. Z. Voorburgwal, No. 1103; *f* 6200, — *f* 1800, D. F. Stieven.

3. Een dito, Kleine Kattenburgerstraat, No. 578; *f* 1800, — *f* 10, C. Ament.

4. Een dito, Rapenburgerstraat, No. 3174; *f* 875, P. Subiese

5. Een dito, Wittenburgergracht, No. 900; *f* 1975, — *f* 25, P. Baay.

6. Een dito, Laagte van den Kadijk, No. 6641; *f* 1525, — *f* 60, P. D. Lusink, Jr.

7. Twee Huizen en Erven, Verwerstraat, No. 4148 en 49; *f* 1225, — *f* 60, C. H. Heije.

8 Een Huis en Erve, op Marken, No. 5470; *f* 600, Denzelfden

9 Een dito, als voren, No. 5639; *f* 350, — *f* 20, A. Tall

10. Een Huis, Achterhuis en Erve, Kloveniersburgwal, No. 3996; *f* 12900, — *f* 600, B. Langerhuizen.

11. Een dito, Rozenstraat, No. 2184; *f* 1925, — *f* 60, J. Eeckhoff.

12 Een Huis en Erve, Egelantiersgracht, No. 3683; *f* 1000, — *f* 125, H. F. Brugman.

13. Een dito, 2e Egelantiersdwarsstraat, No. 3926; *f* 1625, — *f* 50, P. D. Lusink, Jr.

14. Een dito, Baangracht, No. 5265; *f* 1350, — *f* 50, H. Romijn, Pz.

15. De Hofstede *Oostrust*, aan den Amsteldijk, No. 55; *f* 8400, — *f* 1200.
16. De Boerenhofstede *Oostrust*, als voren, No. 54; *f* 7300.
(15 en 16:) *f* 16900, *f* 100, J. Feije.

17. Een dito, *Oranjeveld*, Groot Duivendr. Polder over Kalfjeslaan; *f* 9075, J. Minne.

18. Een Huis, Tuin en Erve, als voren, No. 171; *f* 1175, — 225, J. G. E. G. Stierling.

19. Een Huis en Tuin (*het Vosje*), aan den Zeeburgerdijk, No. 6 en 7; *f* 2500, J. Helt.

20. Een Huis, naast Perceel No. 19; *f* 800, Denzelfden.

21. Een dito, naast Perceel No. 20; *f* 475, — *f* 5, J. F. Schutte.

22. Een Buitenverblijf, Noordel. Zaagmolenspad, No. 41; *f* 1350, — *f* 350, P. Baay, Jr.

23. Een Huis en Erve, Oude Kerksplein, No. 833; *f* 5400, Opgehouden.

24. Een dito, Amstel, No. 6427; *f* 3700, — *f* 100, J. Feije.

25. Een Huis, Achterhuis en Erve, Haarlemmerdijk, No. 1488, *f* 6275, — *f* 100, H. F. Brugman.

26 Een Huis, Achterhuis en Erve, Kalverstraat, No. 3730; *f* 4600, — *f* 300, J. Feije.

27. Een Huis en Erve, Singel, No. 2772; *f* 4575, — *f* 300, J. Eeckhoff.

ADVERTENTIEN.

Heden avond, om half zes ure, overleed, na een langdurig en smartvol lijden, onze waarde Moeder en Behuwd-Moeder Mejufvrouw SOPHIA MARIA DINANT, Weduwe van den Heer NICOLAAS ANTONIUS TIMMERMAN, in den ouderdom van bijna vier en zeventig jaren, diep betreurd door hare kinderen en behuwddochter.

Amsterdam, 17 April 1847.

N. J. C. TIMMERMAN,
M. M. M. TIMMERMAN,
C. C. TIMMERMAN,
geb. JURRISSEN.

Bij de Gebroeders J. & H. VAN LANGENHUYSEN, te *'s Gravenhage*, is uitgekomen en verzonden:

I. LOFZANG ter eere van het H. Hart van Maria, naar het Latijn, door P. VAN DER PLOEG, R. K. Pr. en Leeraar in het Seminarie *Hageveld*, à $2\frac{1}{2}$ Cts.

De verschillende afdeelingen van dit Maria-lied zouden op eenige harer feestdagen en Zondags, na het gewone avondlof van haar H. Hart, op de thans gebruikelijke melodie, kunnen gezongen worden.

II. NOVENE, ter eere van het H. Hart van Maria, naar het Italiaansch van den Eerw. Pater J. M. MANFREDINI, S. J. Met eene voorrede van P. VAN DER P[LOEG] enz., à 30

In deze Overwegingen kunnen insgelijks de vrome[n] der *Broederschap van den Rozekrans*, op de[r] naamste feestgeheimen, voedsel en opwekking vi[nden].

III. HANDBOEKJE voor de zaken der *Roomsch K[atho]lijke Eeredienst*. à . . . . *f*

Dit werk bevat vele wetenswaardigheden, te[r] vordering der kennis van 1°. den uitwendigen toe[stand], de inrigting of zamenstelling van het R. K. Ke[rkwe]zen in de Nederlanden; 2°. statisticke, financi[ële], geschiedkundige en andere bijzonderheden, betreff[ende] kerkelijke zaken en 3°. de Legislatie of de we[tten], besluiten en verordeningen, door het staatsgezag [uit]gevaardigd in betrekking tot de Eeredienst, het O[pen]baar Onderwijs en het Armenwezen in het alge[meen] en inzonderheid tot de Roomsch Katholijke Kerk[elijke] gelegenheden.

Voorts wordt bij hen ter gelegenheid van de 1e H. C[om]munie steeds met succes gedebiteerd:

1. Geestelijke Zanger, bezingende het Allerh. Sacra[ment] des Altaars, in betrekking tot de 1e H. Comm[unie] der kinderen. à 20
2. Geestelijke Zanger, zingende een 6tal liederen, Hulde en Bede aan de H. Maria, Smeekzang aan J[ezus], Kinderstem tot God, Acte van geloof, hoop, [liefde] en berouw, Verzuchtingen voor de H. Communie, het Gebed des Heeren en de groetenis des Eng[els], met muzijk 60
3. Gebeden voor kinderen bij de eerste nadering to[t de] H. Altaargeheimenis. Vijfde druk 10
4. Gebeden voor en na de H. Communie, getrokken [uit] *de Navolging v. Christus*, door een R. K. Priester. 10
5. Geschenk voor de Jeugd, ter gelegenheid van [de] 1e H. Communie, door G. J. N. B. MEYNDERS. 5
6. Gewigtige Leerstellingen, betrekkelijk het H. Mis[offer] en de H. Communie. 2e druk 7½
7. Communieplaat, met het H. Avondmaal, met go[ud en] kleuren en meerdere illustratiën, met toepasselijke [ge]beden, de 100 à . . . . *f* 12
8. Communieplaat, met de mirakelen van het H. [Sa]crament, op 17 Maart 1345 te Amsterdam voorge[val]len, met omschrift. Alles zeer uitvoerig bewerkt. [De] 100 gekleurd . . . . *f* 7
De 100 zwart . . . . » 5
9. Communieplaat: de H. Aloysius, patroon der jeug[d], met verschillende spreuken, de 100 à . . . *f* 5
10 Dezelfde, voorstellende de H. Maagd, idem a » 5
11. Communieplaat, met het omschrift: Nu blijven de drie: geloof, hoop en liefde, maar de liefde is [de] voornaamste van deze: I Corinth. XIII: 13. De 1[00] gekleurd. . . . . *f* 5
De 100 zwart . . . . » 3

Bij de WED. H. BONTAMPS te *Venlo*, is van de p[ers] gekomen:

DE NIEUWE MAAND VAN MARIA,

naar het Fransch van den Abt DUCHAINE,

geïllustreerde uitgave met tien fijne in staal gegraveerde plaatjes. Met kerkelijke goedkeuring.

De WED. BONTAMPS vermeent bij deze gelegenheid de[n] Nederduitschen Boekhandel te waarschuwen, wegens h[et] bestaan van eenen Belgischen nadruk van het bij ha[ar] verschenen werk:

VERKLARINGEN OVER DEN KATECHISMUS

DOOR

J. N. LANG.

naar de zesde Hoogduitsche uitgave vertaald,

vijf deelen in 2 banden.

Van het bestaan van dezen nadruk en de bereids g[e]dane pogingen tot uitvoering en verspreiding van de[n]zelven in Nederland, is aan de beide Ministeriën va[n] Justitie en Financiën kennis gegeven, en de strenghe[id] der wet tegen invoerders en verspreiders ingeroepe[n] geworden. Niettemin heeft de uitgeefster vermeend, b[ij] deze omstandigheden, den bij de inteekening bepaalde[n] prijs van *f* 1.50 per deel, niet te moeten verhoogen.

De GEBROEDERS VERHOEVEN, Boekhandelaren te *'s Bosch*, hebben uitgegeven en alom verzonden:

DE MAAND MEI

OF

Navolging der H. Maagd,

IN

OEFENING,

DOOR OVERWEGINGEN EN GEBEDEN

VOOR

ELKEN DAG DER MAAND.

Met 30 superfijne staalplaatjes.

(Kerkelijk goedgekeurd.)

In carton met goudgedrukten omslag 75 Cents.

NB. In het vorig N°. van dit Dagblad is dit abusive[lijk] a 35 cents geannonceerd geweest.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.